

ročník I.

neděle 28. března 2021

Turnov: výstava o fenoménu smrti * Václav Ziegler: Česká Proseč
Malá Skála * **Lomnické hostince, hospody, krčmy a restaurace**
Semily – školství a muzejnictví * Knihovna v Železném Brodě
Košťálov, Kundratice, Libštát, Bělá * **Vratislavice** * Kostel v Zákupech

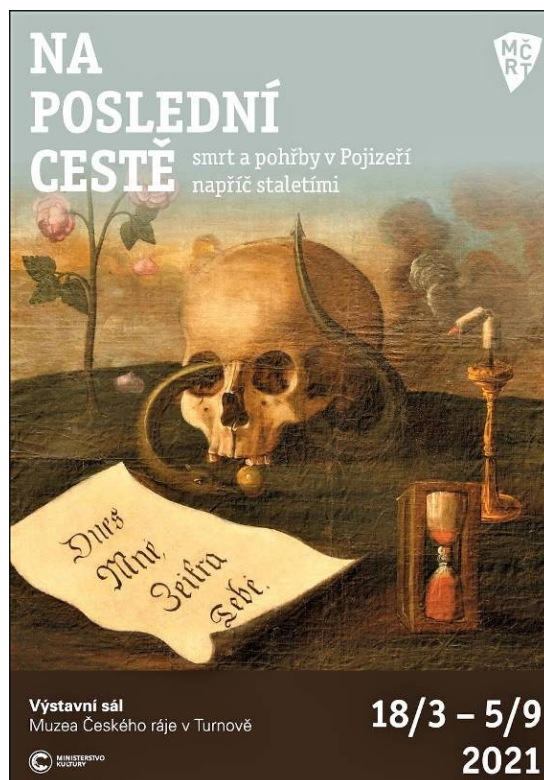
Ještěd od Rovenska

Ctěný čtenáři!

Prohlédl jsem si plán trasy nové dálnice z Turnova do Úlibic a pochopil jsem, že člověk lidstvu neuteče. Dálnice za chalupou, no paráda!

Utéct ruchu metropole, kde se neustále něco staví a buduje, od neustálého hluku a ruchu – nepomůže. Tenhleten stát vám bude neustále v patách a otravovat vaše životy, vaši vodu a váš vzduch všude.

Budu muset víc kouřit, pít a jíst tučné. Snad aspoň v hrobě najdu klid. *f.*

V Turnově v zavřeném Muzeu Českého ráje zahájili výstavu.

Zní to trochu divně, ale je to tak.

Muzeum jede dál, žije na sociálních sítích, točí videa a streamy...

„Zahájili jsme výstavu *Na poslední cestě*... 😊

Projděte si ji společně s námi alespoň prostřednictvím virtuální vernisáže.

Do té doby pro Vás připravíme další online komentované prohlídky

a představení těch *nej* exponátů, které činí tuto výstavu jedinečnou.

Ponořte se do světa mystiky, spiritismu, tajů a smyslu pohřebních rituálů...

Výstava *Na poslední cestě* v Muzeu Českého ráje v Turnově vás zavede do tajů a zákulisí pohřebních rituálů v regionu Pojizeří napříč staletími. Najdete zde řadu jedinečných exponátů a poznatků z oboru archeologie, historie, etnologie i folkloristiky.

Cyklus výstav a doprovodných programů odhalí skutečnosti spojené s pohřebními rituály, na své si přijdou milovníci pravěku, středověku, baroka i moderních dějin. Důležitou součástí výstavy bude také líčení tradičních pohřbů na vsi.

A víte, co činilo venkovské pohřby tak významné? Hovoříme-li o období od 18. století až do první poloviny 20. století, pospolitost venkovského prostředí byla dána každodenním sousedským soužitím a omezenou mobilitou.

Představovala prostor, kde se na životě jednotlivce podílelo celé společenství. Dělo se tak v rovině všední i sváteční. Jednotlivé životní etapy lidského života – narození, dětství, dospívání, dospělost, stáří a koneckonců i smrt se vyznačovaly pevně normovanými znaky. Přechody mezi nimi, tedy významné zlomové okamžiky v životě jedince, byly bedlivě dozorovány a prožívány celým okolím.

Tyto „přechody“ byly doprovázeny rituály, které měly jedinci usnadnit vstup do nové role. Když umřel příslušník rodiny či soused, podílela se na jeho cestě ze světa živých do pomyslného světa mrtvých celá venkovská komunita. Účast na rituálu tvořila součást soužití vesnického společenství. Všichni vyprovázeli nebožtíka na jeho poslední cestě, která směřovala k posmrtnému životu. Podoba vesnických pohřbů se měnila velmi pomalu. Po generace dodržovaný řád dodával pohřbům smysl a jistotu zajištění posmrtného života. Nahlédneme-li do života našich předků, je třeba mít neustále na paměti, že smrt byla každodenní součástí života. Tato skutečnost ovlivňovala dobové vnímání celého života i jeho konce. Především ve venkovském prostředí byl přítomný odkaz baroka a jeho

důraz na „dobrou“ a „spravedlivou“ smrt.

Venkovan poslušný obecně uznávaného společenského řádu hleděl proto před smrtí uspořádat všechny své náboženské i světské záležitosti. Bylo nezbytné se před smrtí usmířit s bohem, rodinou i celým vesnickým společenstvím. Zejména staří a nemocní se tak na svůj odchod připravovali. V křesťanském prostředí se utvořil stabilní rámec duchovního zaopatření umírajícího – poslední pomazání, požehnání a poslední pořízení. Umírající se hleděl rozloučit s rodinou, přáteli, sousedy, odprosit je za případné křivdy a vypořádat majetkové poměry po jeho smrti tak, aby dědictví bylo rozděleno spravedlivým dílem. Mezi bohatšími venkovskými obyvateli bylo běžné sepsání testamentu čili závěti.

NA POSLEDNÍ CESTĚ

zločin, trest
a záhrobí

Kamenářský dům
Muzea Českého ráje v Turnově

18/3 – 5/9
2021

Lidé, kteří zemřeli předčasnou nebo násilnou smrtí a kteří nestihli dostat svým povinnostem, zanechali po sobě dluhy, neodčiněnou křivdu, případně malé děti, byli považováni za duše, které nemohou dojít pokoje. Obecně rozšířená byla z toho důvodu víra v revenanty, kteří se po smrti vraceli do světa

živých. I o těch bude hovořit výstava *Na poslední cestě*, konkrétně její druhá část s podtitulem *Zločin, trest a záhrobí*, která je instalována v Kamenářském domě. Zavede vás do tajuplného světa popravišť, revenantů nebo spiritismu, uvidíte katův meč, mučící nástroje, nebo oprátku Josefa Köglera, vraha a zloděje, jehož konec jsem vám přiblížil před časem.

Obě výstavy čekají na své návštěvníky do 5. září, to se snad viry smilují a vpustí nás do muzea.

/ Zdroj: Michaela Havelková, Muzejní čtvrtletník

*** A avizuji ještě další výstavu v Turnově, tu ovšem opravdu můžete vidět zočivoči. Strípky z cest Luboše Vránka.**

Výstava fotografií, které cestovatel z Tatobit pořídil v Íránu, Turecku, Maroku, na Tenerife nebo v italských Dolomitech probíhá na turnovském vlakovém nádraží do 4. května.

Při svých výpravách se dobrodruh Vránka snaží nejdříve vstřebat místní zvyklosti, pochopit je nebo aspoň přijmout. „Cesta s otevřeným srdcem je pak mnohem zábavnější, laskavější a také bezpečnější,“ říká cestovatel. Rád se stýká a diskutuje s obyvateli navštívených lokalit a nezřídka se stává pro svůj otevřený postoj jejich hostem.

Jak mně fotograf prozradil,

příští výstava bude v Liberci.

Česká Proseč

Česká Proseč je malá vesnice, část obce Úbislavice v okrese Jičín. Nachází se asi 1,5 km na severovýchod od Úbislavic a západně od Nové Paky.

Když se vydáte na pole jihovýchodně od obce směrem k vodní nádrži Jahodnici, můžete mít šanci, že se vám podaří najít nějaký hezký achát. Půda zdejších polí je tvořena svahovými hlínami, jež jsou odkryté polními pracemi a v nichž lze hledat nerosty podkrkonošských melafýrů. Ale než se vydáme hledat drahé kameny na pole, zastavme se na alespoň chvíli v České Proseči.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1542. Název obce je zřejmě odvozen od osady vzniklé na místě vysekaného lesa. Na západním okraji České Proseče najdeme zděnou kapličku s lipami, jejichž stáří se odhaduje na 350 let. Uvnitř kapličky se nachází sousoší Piety, které znázorňuje Pannu Marii držící na klíně Krista sejmutého z kříže. Uprostřed obce najdeme sousoší sv. Trojice s dřevěnou zvoničkou. Sousoší znázorňuje sedícího Boha Otce, vedle něho Syna, který v pravé ruce drží kříž a nad nimi se vznáší Duch Svatý v podobě holubice.

Obcí prochází modrá turistická značka ve směru na obce Radim a Nová Paka.

A už jsme na poli. Z obce to opravdu dlouho netrvalo. Základem svahových hlín na poli jsou horniny permokarbonu podkrkonošské pánve. Svahové hlíny odkryté polními pracemi jsou kamenité a v nich lze hledat nerosty podkrkonošských mandlovcových andezitoidů. Někteří odborníci soudí, že může jít i o uložení přemístěné soliflukcí. V údolí je pak terasa potoka s vyplavenými chalcedony a kousky prokřemenělých araukaritů. Je to bohaté naleziště achátů, chalcedonů, vzácněji jaspisů a křemene a jeho barevných odrůd. Vzpomínám si

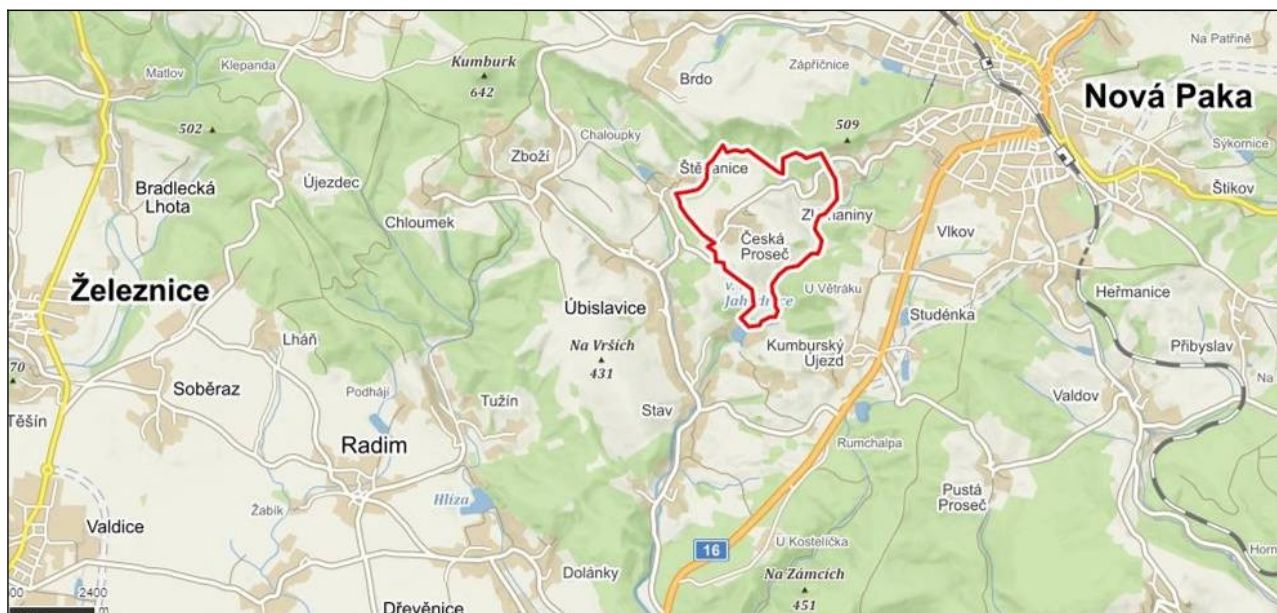
na dávné doby skoro před šedesáti lety, kdy jsem poprvé chodil po tomto poli v doprovodu svého přítele a učitele Karlíčka Havlaty a on mi vysvětloval jak ty krásné kameny sbírat a potom mi u něho doma dával i první lekce řezání a broušení kamenů. Já vím, že v jejich zpracování jsem se zdokonalil až v Turnově, ale to už je jiná kapitola. Tehdy jsem si přinesl domů jeden hezký achát, o jehož obrázek se s vámi chci podělit. Je to téměř

typický achát z tohoto naleziště. A nevím, jestli se tam ještě takový najde.

Posledně jsem hledal trochu marně, ale ono bylo sucho. A to se drahé podkrkonošské kameny hledají těžko.

○ Václav Ziegler

Fotodoprovod: Bačálky, s-dražby, HoryČesko.cz, Mapy.cz

turnovsko

MALÁ SKÁLA – Borovice u kaple sv. Vavřince musela být pokácena.

V posledních letech začala značně prosychat. Po prohlídce doporučil dendrolog její pokácení. Byla by zbytečným rizikem pro účastníky silničního provozu na přilehlé komunikaci i pro samotnou kapli. Zprava sice malá, ale i to jsou dějiny.

Pokácení nebylo jednoduché vzhledem k elektrickému vedení, komunikace a kaple poblíž stromu – viz fotografie od starosty Michala Rezlera. O to větší patří poděkování šikovnému jeřábníkovi i lezcům, kteří tento nelehký úkol zvládli na jedničku bez zranění i škod na majetku.

PŘÍŠOVICE – Obec Příšovice realizovala v roce 2020 a následně v lednu roku 2021 dokončila modernizaci veřejného rozhlasu a přešla na bezdrátovou formu vysílání. Tento nový bezdrátový rozhlas je napojen na informační protipovodňový systém ochrany obce. Realizací byla na základě výběrového řízení pověřena firma z Nymburku VoiceSys. Náklady byly 1,846 milionu korun, ze sedmdesáti procent je pokryla dotace z EU. Na 32 místech v obci je instalováno 87 reproduktorů, které pokrývají hlášení po celém území Příšovic.

lomnice n. p.

V E-shopu lomnického KISu pořídíte nejen suchary a učebnici o Lomnicku a okolí, ale také nástěnný kalendář pro letošní rok. Námět je skvělý –

Po stopách lomnických hospůdek. Kalendář stojí 95 korun a já musím říct, že lomnické hospůdky jsou úžasné téma a že když jsem si loni pořídil v muzeu knihu o Lomnici za čtyři stovky, především kvůli těm hospůdkám jsem výdaje nelitoval.

Vždyť je to nádhera!

Hostinec Na rohu (dnes zelenina) a U hasiče, slavnostně vyzdobeny, je rok 1891. Hostinec Na rohu se pak přestěhoval na místo podniku Antonína Hudského, dnes je tam vinotéka a kafe Na růžku. V místě, kde je provolání NEDEJME SE! je dnes dobře zásobená trafika. Zcela vpravo je kousíček radnice.

Hostinec U koníčka na náměstí – už nestojí...

Hostinec beze jména v dolní části náměstí. Asi 1914. Dnes Podkrkonošské uzeleniny.

Hostinec neznámého jména na náměstí, dnes solná jeskyně, vedle hostinec u Truhlářů neboli U zeleného stromu a Řeháčkův hostinec, dnes drsný hotel Slávie

Řeháčkův hostinec, v budově se kromě Občanské besedy nacházel vlásenkář a holič Josef Míča nebo řezník František Kodejš. Vpravo vykukuje kousek muzea

Řeznictví a hostinec Hynka Zajíce čp. 182 v ulici Antala Staška, kolem 1900.
Nemám ale ponětí, kde by to mohlo být...

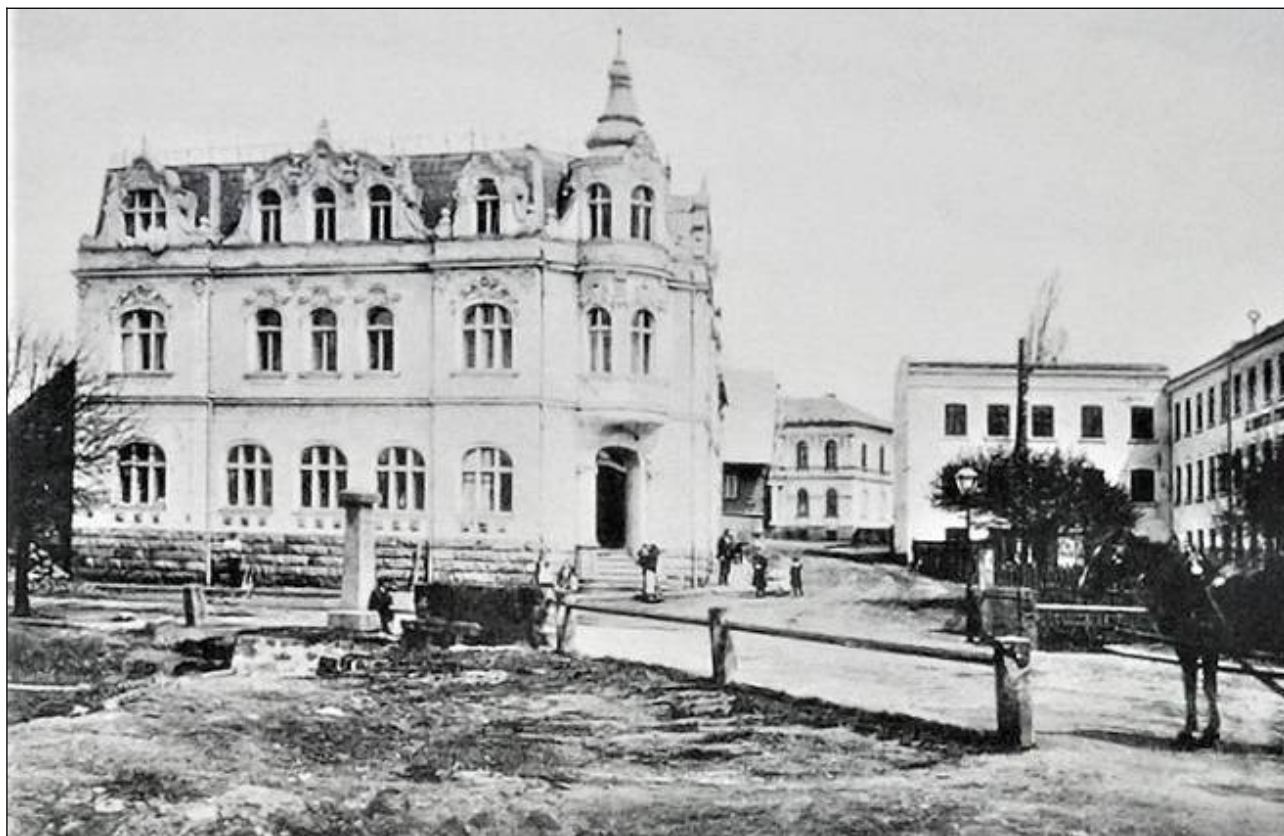
Hostinec U Zajíce. Že by varianta dvě?

Hostinec Dupačka Františka Vojtíška, 1907. Byl tu samozřejmě taneční sál

Josef Dlouhý, hostinec a lázně žofínské, čp. 723, dnešní ulice 5. května. Co je tam dnes, nevím, silnice se ale zlepšila!

Starý hostinec Ve dvoře v prosinci 1907 nahradil secesní hostinec stejného jména. Projektoval Josef Hrubý. Budova je dnes bohužel zbavena secesního dekoru.

Původně Kulhánkova koželužna, od roku 1911 Hornychova továrna na osnovní a útové tkalcovské cívky a přádelnické dutinky, (Palackého čp. 615), za ní vyhlíží restaurace U nádraží, později V Republice, a obchod smíšeným zbožím Václava Hudského. Dnes je v místě dům čp. 648. Foceno po roce 1900

Hostinec Na Tvrzi čp. pod náměstím v č.p. 22, majiteli byli Eduard a Pavlína Tvrzští. Rodina Tvrzských pocházela z Rovenska a část přesídlila i do Bubenče (dnes je v jejich vile v Bubenečské ulici č. 16 hostinec *U Viléma*). Tady je rok 1927.

semily

*** Na Střední škole v Semilech vznikne Centrum odborného vzdělávání**

Vylepšit zázemí pro studenty odborných předmětů má za cíl další z projektů Center odborného vzdělávání. Tentokrát se zaměří na Střední školu Semily.

„Vybavení učeben a dílen střední školy je převážně zastaralé a neodpovídá současným požadavkům,“ uvedl Jiří Ulvr, člen Rady Libereckého kraje. „Proto jsme se rozhodli k úpravám prostor. Začneme zbouřením dřevěné stavby, která je součástí školního areálu. Na jejím místě vznikne nová zděná budova stejného půdorysu.“

Studenti oborů instalatér, elektrikář, zedník a požární ochrana se budou učit v nových dílnách a odborných učebnách s pomocí nového vybavení a pomůcek. V původních zděných budovách dojde k rekonstrukci sociálních zařízení a v dílně pro truhláře a tesaře přibudou dřevoobráběcí stroje i speciální

nářadí. Stávající budova školy a nově vybudované dílny budou propojeny. „Předběžné celkové výdaje by měly vyjít na 91,4 milionu korun (včetně daně), z čehož příprava projektu přijde na 3,24 milionu, samotné stavební práce a dodání vybavení na víc než 88 milionů korun (85 % procent má jít z fondů EU, kraj se bude podílet 15 procenty.) Pokud vše vyjde, hotovo bude v roce 2024.

*

Dokumentární film *Bílá místa konce války 1944-5* vytvořený v semilském muzeu v loňském roce, byl po několikaměsíčním projednávání schválen vedením programového oddělení České televize k licencování. To znamená, že má ČT zájem o jeho vysílání v průběhu několika let prostřednictvím svých vysílacích kanálů.

Po filmu *Plíživá kontrarevoluce v Semilech* je to už druhý film z dílny Muzea a Pojižerské galerie Semily, o který projevila ČT zájem a nabídla uzavřít na tento film licenční smlouvu. Díky ní bude dokument pravidelně nasazován do programových schémat televize a téma jedné ze zajímavých historických

kapitol tak uvidí tisíce televizních diváků. Film vznikl pod režijní taktovkou a ve střižně Jana Chlebouna dle námětu a scénáře historika semilského muzea Tomáše Chvátala. Dokument přináší mnoho nových informací týkající se konce druhé světové války a budování táborů nucených prací v Semilech v rámci tajné německé válečné výroby pod značkou Zittwerke. Ve filmu vystupují i pamětníci ze Semil, kteří v továrně pracovali nebo pamatují okolnosti budování táborů. Kromě filmu vznikla v muzeu i stejnojmenná kniha a výstava, která je bohužel nyní uzavřená, ale o jejíž 3D virtualizaci muzeum usiluje v grantovém řízení Ministerstva kultury.

○ Semilské noviny

semilsko

KOŠŤÁLOV – Starosta Milan havlík oznámil, že 10. března byla ukončena lhůta pro podání nabídek na zakázku malého rozsahu *Společná cyklostezka a chodníky Košťálov – Kunderatice, I. etapa*. Konkrétně se jedná o oboustrannou autobuso-vou zastávku u Trevosu a chodník k bytovému domu čp. 130 (Kréta). Zastupitelstvo jako vítěznou schválilo nabídku firmy Mizera-Stavby a uložilo starostovi uzavřít na zakázku Smlouvu o dílo.

Zastávka u Trevosu
v Košťálově, tady naše
fotografické sdružení *Ohrožení
druhov* ukončilo výlet po okolí
Lomnice.

Vyfotil jsem si i zastávku,
protože my fotíme všechno,
domy, hřbitovy, cesty...

Starosta rovněž informoval o úspěšném podání žádosti o dotaci na restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého v Kundraticích. Žádost o dotaci ve výši 85 tisíc Kč (z celkových 174 800 Kč) byla v prvním kole schvalování úspěšná, druhé kolo probíhá u poskytovatele dotace – Ministerstva kultury ČR. Restaurátorské práce provede p. Petr Dufek, registrovaný restaurátor.

Dále starosta informoval o návrhu na podání žádosti o poskytnutí dotace z prostředků Libereckého kraje na generální opravu dvou dveří kostela sv. Jakuba Většího, výrobu dvou nových a opravu kazatelny.

BĚLÁ – V Bělé u Staré Paky pokračuje výstavba nového moderního kravína. O kravínech jsem ještě nepsal, takže nabízím několik pěkných fotografií ze

stránek společnosti DS Agro Libštát. Ta byla založena na podzim roku 2009. Vznikla jako nástupnická organizace společnosti ADV Libštát. Partnery v nové firmě se staly dva subjekty, a to zmíněné ADV a pan Josef Chuchlík (od roku 2014 spol. DS Holding). DS Agro Libštát s.r.o. hospodaří v jihovýchodní části okresu Semily

v podhůří Krkonoš převážně na území obcí Libštát, Bělá, Svojek a Tample. Výměra obhospodařované plochy činí v současné době cca 882 hektarů. Společnost provozuje středisko živočišné výroby s produkcí mléka ve Svojk, pastevní areál pro masný skot v Tampli a odchovnu mladého dobytka v Bělé. V Bělé je ve dvou halách realizován také výkrm brojlerových kuřat. Nový kravín pojme asi 470 krav.

mnichovo hradiště

V Mnichově Hradišti začíná druhá etapa rekonstrukce Masarykova náměstí. Náklady dosáhnou 25 milionů korun, promění se část mezi radničním blokem, poštou a školou. První etapa se uskutečnila loni, celkově vyjde oprava náměstí ve třech etapách asi na 52 milionů. Letos se práce zaměří na severní a severovýchodní části náměstí, sjednotí se povrchy, vymění se veřejné osvětlení, vzniknou nová parkovací místa a osadí se mobiliář, například lavičky podsvětlené LED pásky. Dominantou severní části náměstí bude hájek 21 okrasných jabloní. Budou vysázeny na místě, kde byly ještě před několika měsíci v provozu autobusové zastávky. Stromy ale budou vysázeny i na straně náměstí před školou. Zde půjde o hrušně. Na náměstí se také vrátí socha Václava Budovce z Budova, která je po desetiletí v zámecké zahradě.

Radnice usiluje o získání osmdesátiprocentní dotace. Zhotovitelem je stejně jako při první etapě mladoboleslavská stavební společnost H-Intes, která má následně opravit i zbývající část náměstí.

S druhou fází oprav se pojí výrazná dopravní omezení. Od pondělí je uzavřena ulice Víta Nejedlého v úseku křižovatky s Družstevní ulicí ke křižovatce s krajskou silnicí II/277, která ve městě nese označení Turnovská. Zcela se uzavře také Poříčská ulice od křižovatky s ulicí Víta Nejedlého k parkovišti za hotelem U Hroznu.

Své umístění změnily také zastávky autobusů. Autobusy dříve stály na náměstí před poštou, a to i během pauzy řidičů. K odstavení autobusů nyní slouží nový terminál u vlakového nádraží, na náměstí autobusy pouze zastavují v nových zálivech mezi ulicemi Turnovská a Víta Nejedlého.

/ Zdroj: archiweb

železnobrodsko

PĚNČÍN – V pátek o čtvrté hodině ráno vyrazili hasiči k požáru domu v Pěčíně – Hutí.

Vyhlášen byl druhý stupeň požárního poplachu, dům byl při příjezdu hasičů celý v plamenech.

„Jedná se o neobydlený objekt v rekonstrukci. Dům jsme odpojili od elektřiny. Hašení probíhá vnitřní i vnější zásahovou cestou,“ uvedli hasiči na twitteru.

Požár se hasičům podařilo lokalizovat kolem šesté hodiny ráno, poté probíhalo dohašování skrytých ohnisek.

Při požáru se naštěstí nikdo nezranil.

Foto: Twitter Hasiči Liberec

Železný brod

**Železný Brod má od loňské zimy novou – moc pěknou – knihovnu.
A jak se jí dařilo v té naší nelehké době?**

Po slibném začátku, kdy se knihovna po tři týdny těšila velkému zájmu návštěvníků, došlo 13. března k vyhlášení nouzového stavu a uzavření knihoven. Znovu jsme otevřeli knihovnu až 28. dubna v omezeném režimu. Odděleno bylo vracení a půjčování knih, vrácené knihy byly ponechány tři dny v karanténě, dopolední hodiny byly vyhrazeny pro seniory, samozřejmě bylo dodržování hygienických opatření. Od úterý 19. května jsme se vrátili k normální otvírací době knihovny a k téměř normálnímu provozu za dodržení všech hygienických opatření. V létě pak knihovna fungovala v prázdninovém režimu (otevřeno: út–čt), tak jako každý rok. Od poloviny září se sice opět zpřísnila hygienická opatření, ale knihovna s určitými omezeními dál fungovala, po vyhlášení nouzového stavu 9. října byly zrušeny všechny akce a umožněny byly zase pouze základní výpůjční služby. Od čtvrtka 22. října byly knihovny celostátně uzavřeny, až 24. listopadu jsme opět mohli otevřít, avšak pouze v režimu výdejního okénka, kde si lidé mohli vyzvednout předem objednané knihy. Od 3. do 14. prosince byla knihovna zavřena kvůli koronavirové karanténě. Stihli jsme otevřít pouze na tři dny normálního provozu a od 18. prosince bylo opět nařízeno půjčovat

pouze přes výdejní okénko. To fungovalo v naší knihovně do 23. prosince, poté následovalo vyhlášení 5. stupně PSA a opětovné celostátní uzavření knihoven. Vzhledem k tomu, že knihovna byla téměř polovinu roku 2020 zavřená nebo fungovala jen v omezeném režimu, nedají se ze statistiky výpůjček a návštěvnosti vyvozovat žádné závěry.

Stav knihovního fondu k 31. 12. 2020 činil 21 430 knihovních jednotek (včetně 87 audioknih a 80 společenských her). Přírůstek fondu činil 806 svazků, odepsáno bylo 508 svazků. Přírůstek fondu byl nižší než v roce 2019, protože nejen knihovna, ale i knihkupectví byla po několik měsíců zavřená. Snažili jsme se částečně řešit výpadek nákupem z e-shopů a využívat slevy jednotlivých nakladatelství. Na doplňování fondu bylo v roce 2020 vynaloženo 126 675 Kč, z toho 15 046 Kč na předplatné periodik.

V roce 2020 bylo v knihovně zaregistrováno 849 čtenářů, z toho 186 dětí do 15 let, což je o 21 čtenářů víc než v roce 2019. Čekali jsme po přestěhování knihovny větší zájem a příliv nových čtenářů, ale souvisí to opět s pandemií a téměř šestiměsíčním uzavřením knihovny. Ze stejného důvodu byl nižší i celkový počet výpůjček za rok 2020 – pouze 18 287 výpůjček (29 318 v r. 2019). Vzrůstá zájem o výpůjčky audioknih (293 výpůjček) a e-výpůjčky (105 výpůjček). Naším čtenářům jsme zprostředkovali 109 výpůjček meziknihovní výpůjční službou z jiných knihoven.

Zaznamenali jsme 5 019 návštěvníků půjčovny, 295 návštěvníků využívajících internet v knihovně (velký pokles oproti 1 920 uživatelům internetu v roce 2019). Návštěvníků kulturních a vzdělávacích akcí v knihovně bylo celkem 698.

○ Dana Hudíková, vedoucí Městské knihovny ŽB, Železnobrodský zpravodaj

*** Jičínské infocentrum je přestěhované a čeká na otevření**

Přestože je jičínské infocentrum z důvodu vládních nařízení již od konce prosince uzavřeno, byly uplynulé tři týdny pro jeho pracovníky velmi hektické. Po sedmi letech se podařilo dokončit komplikovanou rekonstrukci původních prostor v podloubí Valdštejnského zámku a infocentrum tak mohlo opustit provizorní prostory na arkádovém nádvoří.

Nové moderní prostory dlouhodobě nejnavštěvovanějšího infocentra v Českém ráji nabídnou podstatně větší návštěvnický komfort. Široká nabídka suvenýrů i propagačních materiálů je rozdělena tematicky, což ulehčí turistům orientaci. Velkým krokem kupředu je i využití moderních technologií. „Máme tu například velkou dotykovou obrazovku, takže už nemusíme spoléhat na papírové mapy, když budeme lidem ukazovat cestu,“ nastiňuje jednu z novinek vedoucí infocentra Radka Tobolková.

A novinek tu čeká mnohem víc. Nové počítače v infokiosku pro veřejnost, dataprojektor s ozvučením pro promítání dokumentů a videí o Jičíně, malý dětský koutek nebo třeba velká plocha pro pozvánky na místní kulturní akce.

*** Jablonecký výrobce sirupů, medicínálních vín a medovin Kitl stěhuje výrobu do hal bývalé Vratislavické kyselky.** Poslední lahev sirupu stočili v Jablonci nad Nisou 11. března, technologii postupně stěhují a už počátkem dubna plánují rozjet výrobu v nových prostorách. Původní areál v Jablonci si ale firma ponechá, budou tam pomocné výroby, příští týden se tam třeba bude krouhat zázvor, řekl ČTK jednatel společnosti Kitl Jan Vokurka. Zatím v Jablonci zůstane i vedení společnosti.

Historie Vratislavické kyselky sahá do roku 1862, kdy pramen objevil náhodou Karl Skollaude při hloubení studny pro bělírnu látek. Pramen pojmenovaný Rudolf byl o 32 let později uznán jako léčivý a ve Vratislavicích vznikly městské lázně. Zájem o léčebné kúry byl ale malý, a tak se objekty změnily v průmyslovou stáčírnu. Minerální voda se v ní s přestávkami stáčela až do roku 2008. O obnovení provozu se v minulosti pokusilo několik investorů, záměry ale zkrachovaly. Přes deset let byl areál prázdný a chátral. Vokurkovi trvalo čtyři roky, než kvůli složitým vlastnickým vztahům zdevastovaný provoz v roce 2018 získal.

Rekonstrukci areálu zahájila společnost v polovině roku 2019. Ve zdevastované hale vznikl nejprve moderní sklad a do druhé části teď montují technologii pro výrobu sirupů. Náklady jsou někde mezi 35 a 40 milióny. Cílem je až desetinásobně zvýšit výrobu sirupů a zhruba za tři roky také stáčet Vratislavickou kyselku. Provoz je navíc postavený tak, aby tam bylo možné dělat exkurze a přitom neohrozit čistotu výroby.

Jablonecká firma Kitl je ryze českou společností. Vyrábí od roku 2007, kdy uvedla na trh svůj první likér Kitl Šláftruňk, což je medicínální víno na spaní. Dnes patří k nejoblíbenějším produktům bylinné a ovocné sirupy pro domácí

limonády. Firma zaměstnává 30 lidí a 15 brigádníků, na trh loni dodala bezmála milion lahví. Podobně rostly i tržby, které podle Vokurky dosáhly téměř 83 milionů korun. Velký zájem byl o sirupy, enormní byl ale zájem o *Eligin BIO*, což jsou kapsle se zázvorovým extraktem a vitamínem C na podporu imunity. „Toho jsme prodali dvojnásobek, v jednu chvíli jsme nestíhali vyrábět,“ dodal Jan Vokurka, který čerstvě získal titul Podnikatel roku Libereckého kraje.

Záchrana sousoší Piety v Pulečném na Jablonecku

Pulečné. Pěkná obec s 460 obyvateli. Hezká kaple, také hřbitovní kaple, jeden dva památné kříže, pomník padlých, hospoda. A teď bude ještě hezčí.

V loňském roce proběhlo restaurování sousoší Piety v Pulečném na Jablonecku, které bylo realizováno za finanční podpory od Ministerstva zemědělství z programu Údržba a obnova stávajících kulturních prvků venkovské krajiny.

Plastika je datována k roku 1785.

Sousoší Piety tvoří sedící postava Panny Marie s mrtvým Ježíšem Kristem v náručí. Dřív je zdoben reliéfy s výjevy tří světců. Na hlavní straně je reliéf sv. Josefa, na levé straně reliéf sv. Anny a reliéf sv. Jáchyma na pravé straně. Celý objekt se nacházel ve špatném stavu.

„Sousoší se naklánělo na levou stranu. Částečná ztráta modelace u všech prvků památky byla zapříčiněna hlavně působením povětrnostních vlivů a biokorozí. V minulosti musel být objekt z nejasných důvodů mechanicky poškozen a následně neodborně opraven.“ komentuje stav Piety před restaurováním Václav Němec z územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Liberci. Poškozeno bylo i sousoší s Pannou Marií, kde byly výrazné oděrky a necitelné snahy o opravu Piety. Koroze zasáhla kovanou konzolu na lucernu, která se nedochovala.

Restaurování objektu probíhalo systematicky. „Nejdříve byl vybudován nový základ, na nějž bylo sousoší opětovně osazeno. Bylo provedeno zpevnění kamene a jeho čištění, odstranění nefunkčních tmelů a nefunkční spárovací hmoty. Po doplnění chybějícího kamene a plastických retuších a spárování byla provedena lokální barevná retuš a zvýraznění písma. Byla obnovena kovaná konzola a rekonstruována lucerna dle dobové analogie.“ popsal průběh restaurování Václav Němec.

Pieta a hřbitovní kříž s kaplí v Pulečném *Foto: NPÚ, ÚOP Liberec a obec Pulečný*

liberecký kraj

Česká pošta varuje před podvodným e-mailem, který předstírá, že byl odeslán z České pošty. Zpráva informuje zákazníky, že jejich balíček čeká na dodání, ovšem nejprve je potřeba dokončit platbu 52 korun prostřednictvím uvedeného odkazu. O podvodu informovala Liberecká drbna.

*

V Libereckém kraji žilo na konci loňského roku 442.476 obyvatel, o 1214 méně než na začátku roku. O obyvatele kraj přišel hlavně přirozenou cestou, když kvůli koronavirové pandemii výrazně víc lidí zemřelo, než se jich narodilo. Obyvatel v kraji ale ubylo i v souvislosti se stěhováním, kdy víc lidí z kraje odešlo, než se jich přistěhovalo.

za humny

Interiér kostela v Zákupcích bude kulturní památkou. Postarají se o něj restaurátoři, nebo červotoč?

Ministerstvo kultury na konci roku 2020 schválilo návrh Římskokatolické farnosti v Zákupcích na prohlášení celého interiéru zákupského děkanského kostela ss. Fabiána a Šebestiána za národní kulturní památku.

I odborní památkáři oceňují, že interiér má velkou historickou hodnotu. V minulosti se cenily hlavně gotické a barokní interiéry, ale zákupský novogotický interiér je ucelený a tím velmi cenný. Císař Ferdinand V. Habsburský a jeho choť darovali při přestavbě kostela v letech 1862-65 nejen finance na stavební část, ale i zcela nové umělecky velmi hodnotné vnitřní vybavení. Na výzdobě se směli podílet jen evropsky známí umělci. Nyní probíhá úřední postup na zápis do seznamu národních kulturních památek. Celý interiér kostela je ale v dezolátním stavu. Potřebuje urychleně profesionální zásah restaurátorů. Ze zápisů v Děkanských knihách vyplývá, že od své instalace v roce 1865 do kostela nebyl nikdy restaurován. Při bližší prohlídce se ukazuje, že z oltářů odpadávají ozdobné prvky, že červotoč napadl už celou dřevěnou konstrukci všech oltářů, s křtitelnicí se nesmí hýbat, protože je tak poškozená, že by se okamžitě rozpadla, veškeré zlacení je tak zašedlé, že už vůbec není vidět, obrazy jsou částečně popraskané a zašedlé. A o havarijním stavu vzácné relikvie sv. Felixe, římského prvomučedníka, kterou zákupskému kostelu darovala velkovévodkyně Anna Marie Františka Toskánská v roce 1727, darmo mluvit.

„Doufáme, že zápisem se zvýší šance na získání finančních dotací na restaurování interiéru. I tak jsme nesložili ruce v klín a neustále hledáme vyhlášené dotační tituly, které by nám už nyní pomohly začít s restaurováním. Vždy jsme však naráželi na podmínku spoluúčasti na financování. Jak známo, farnost není výdělečný podnik a nemá velký majetek, takže požadavek na třiceti až padesátiprocentní spolufinancování nemůže splnit. Koncem minulého roku se však našel jeden úctyhodný sponzor, který kostelu věnoval finanční částku, s jejíž pomocí bychom snad mohli nějakou dotaci získat. Proto jsme se začátkem roku začali optimisticky dívat na možné restaurování postranního oltáře Panny Marie. Oltář je velmi poškozený, napadený červotočem a především v menze je situován relikviář sv. Felixe, proto velmi usilujeme o jeho záchranu,“ sdělila za farníky Marie Hašlová.

„Také jsme začali hledat restaurátorskou firmu, která by měla odborné znalosti a povolení ministerstva kultury k této činnosti. Oslovené firmy nám zaslaly své nabídky, které nás vůbec nepotěšily. Vykalkulovaná cena všech se pohybuje okolo milionu korun. Ještě v roce 2016 činila nabídka 500 tisíc, čili polovičku. Za pět let se ale cena za restaurování zdvojnásobila. Přichystaná finanční částka na spoluúčast vycházela z ceny roku 2016, takže nyní představuje daleko menší procenta možné spoluúčasti, zhruba 15 procent. Takže jsme opět před velkým problémem, zda se nám i za ztížených podmínek podaří získat finanční dotaci,“ svěřila se Marie Hašlová na stránkách Zákupského zpravodaje.

Kostel svatého Fabiána a Šebestiána v Zákupích je římskokatolický farní kostel zákupské farnosti - děkanství. Původní kostel zde stával před rokem 1458, o sto let později byl rozšířen a roku 1863 přestavěn do dnešní pseudogotické podoby. Kostel je zapsán od roku 1958 v celostátním seznamu kulturních památek.

V roce 2012 na několika místech poškozenou střechou do děkanského kostela zatékalo a zařízení ničila dřevomorka domácí. Nebyla funkční kanalizace, takže je ničena i rodinná hrobka Berků z Dubé. Kvůli padající omítce byl v roce 2013 ke vchodu vybudován provizorní dřevěný tunel. Předloni proběhla oprava střechy a fasády od jižní strany kostela, dřevěný tunel na severní straně kostela ale zůstává dál.

/ Zdroj: Zákupský zpravodaj; foto: Noc kostelů

hrdý okýnko

sorry

Jirka Košťál

ve čtvrtek vychází nové **sorry**!